

A' TOIRT TAIC DO CHOIMHEARSNACHDAN CROITEARACHD

Mar a tha Iomairt na Gàidhealtachd 's nan Eilean ag obair
ag ann an compàirteachas còmhla ri buidhnean eile

Achina, Am Blàran Odhar

'S e seòrsa de chòir-fearainn a th' ann an croitearachd, àraid do Ghàidhealtachd is Eileanan na h-Alba, a tha a' leantainn gu bhith na phàirt deatamach de dh'eaconamaidh na sgìre seo san 21mh linn.

Taobh a-staigh choimhearsnachdan croitearachd tha croitean fa leth, a tha san àbhaist gu math beag a thaobh meud, rim faighinn air an fhearann as fheàrr, agus tha raointean de thalamh mòintich nach eil cho fallain air a cho-roinn am measg nan croitearan mar fheurach sprèidh.

Tha an co-roinn de thalamh feurach taobh a-staigh bhailtean croitearachd air coimhearsnachdan a stèidheachadh anns a bheil croitearachd na phrìomh phàirt, le croitearan ag obrachadh còmhla gus rian a chumail air seilbh airson maith na coimhearsnachd gu lèir.

HIE AGUS A CHOM-PÀIRTICHEAN

Tha lomairt na Gàidhealtachd 's nan Eilean (HIE) ag aithneachadh cudromachd nan coimhearsnachdan croitearachd ann a bhith a' tàladh dhaoine gus tighinn a dh'fhuireach is a dh'obair dhan na sgìrean sin, agus aig a' cheart àm a' cruthachadh chothroman obrach gu h-ionadail. Tha HIE ag obrachadh còmhla ri coimhearsnachdan croitearachd gu lèir; – nam measg, daoine aig a bheil agus aig nach eil seilbh air croitearachd.

Tha HIE ag obrachadh ann an com-pàirteachas le grunn bhuidhnean eile a tha a' toirt taic do chroitearan fa leth agus do ghnìomhan croitearachd, gus dèanamh cinnteach gun tèid aig coimhearsnachdan croitearachd cumail a' fàs, a bhith nas tapaidh agus a bhith nas ullachte airson dèiligeadh ri cothroman is dùbhlain. Am measg nam prìomh chom-pàirtichean tha Coimisean na Croitearachd, Riaghaltas na h-Alba (gu sònraichte Buidheann-stiùiridh Sgrùdaidhean & Pàighidhean Dùthchail Riaghaltas na h-Alba, SGRIPD), ùghdarrasan ionadail a' gabhail a-steach Slighe Gnothachais, Clàran Alba agus Dualchas Nàdair na h-Alba. Tha na prìomh bhuidhnean is sheirbheisean a tha a' toirt taic do chroitearan is do choimhearsnachdan croitearachd rim faicinn air liosta air duileag 8 aig cùl an fhoillseachaidh seo.

LEASACHADH AIR A STIÙIREADH LEIS A' CHOIMHEARSNACHD

Tro gach aon de na h-ochd sgiobaidhean roinneil aig HIE – a' gabhail a-steach Sealtainn; Arcaibh; Gallaibh is Cataibh; Moireibh, Linne Mhoireibh a-staigh; Loch Abar, An t-Eilean Sgitheanach agus Taobh Siar Rois; Innse Gall, agus Earra-Ghàidheal is na h-Eileanan - tha a' bhuidheann ag obrachadh gu dìreach le raon farsaing de choimhearsnachdan ionadail.

Tha modh-obrach HIE a' riochdachadh an dòigh anns a bheil iad a' toirt taic fàis do ghnothachasan, ris an canar Coimhearsnachdan Cunntachail (CAM). Tha seo ag aithneachadh gu bheil gach coimhearsnachd eadar-dhealaichte, ach gach aon dhiubh innleachdail, agus tha mòran dhiubh a' fulang le diofar dhuilgheadasan leithid atharrachadh sluaigh, taigheadas, solair sheirbheisean agus cothroman cosnaidh.

Taobh a-staigh choimhearsnachdan a tha fo stiùireadh HIE, tha aithne ga thoirt dhan dreuchd a th' aig leasachadh choimhearsnachdan croitearachd ann a bhith a' faighinn fuasgladh air na duilgheadasan sin. Mar thoradh air a seo, tha mòran de na coimhearsnachdan air prìomhachas a thoirt do phròiseactan a tha co-cheangailte ri leasachadh choimhearsnachdan croitearachd.

Tha taic HIE air a thabhann ann an diofar riochdan agus tha e an-còmhnaidh air a dhealbhadh airson coinneachadh ri feumalachdan is mòr-amasan gach coimhearsnachd cunntachail.

Ann an grunn shuidheachaidhean, tha HIE air maoinachadh a thoirt seachad airson oifigear leasachaidh ionadail fhasadh, a bheir cuideachadh ann a bhith a' cur air bhonn planaichean fàis gus pròiseactan a stèidheachadh agus a libhrigeadh a bheir gu buil toradh a tha fìor is practaigeach. Anns a' chumantas, tha na pròiseactan seo air an stiùireadh leis a' choimhearsnachd fhèin, agus tha iad dualtach teachd-a-steach a thoirt dhaibh cho math ri bhith a' tabhann sheirbheisean is obraichean.

Am measg nan eisimpleirean tha stèidheachadh is stiùireadh de phròiseactan lùth ath-nuadhachail, agus a bhith a' ruith iomairtean sòisealta, a tha le chèile a' toirt a-steach prothaid a ghabhas a chur an sàs a-rithist ann an iomairtean a bheir buannachd dhan choimhearsnachd. San Lùnastal 2014, bha HIE ag obrachadh còmhla ri 42 choimhearsnachdan cunntachail gu lèir, agus bha 15 dhiubh sin anns an robh croitearachd mar phàirt de phlanaichean fàis.

LÙTH ATH-NUADHACHAIL COIMHEARSNACHD

Tro bhith a' toirt taic do choimhearsnachdan cunntachail, tha HIE air cuideachadh a thoirt do dhaoine ionadail gus grunn uidheaman lùth ath-nuadhachail a chur an sàs. Am measg nan eisimpleirean tha grunn choimhearsnachdan ann an Innse Gall a tha ag aithneachadh nam buannachdan a dh'fhaodadh tighinn bho bhith a' cleachdadh talamh nach eil cho torach, gu math tric fearann a tha a' buntainn dhan choimhearsnachd fhèin, gus pròiseactan lùth ath-nuadhachail a chur air bhonn a tha a' ginideachd cumhachd ach a tha cuideachd a' toirt buannachdan dhan choimhearsnachd. Tha obair HIE a thaobh a bhith a' leasachadh Eaconamaidhean Lùth Ionadail – a' cleachdadh an lùith ann an dòighean innleachdail taobh a-staigh nan coimhearsnachdan far a bheilear ga chruthachadh – mar-thà a' gabhail a-steach A' Chomhairle air Taobh Siar Rois agus tha mòran chomasan ann do choimhearsnachdan croitearachd eile.

COIMHEARSNACHDAN CUNNTACHAIL

- Tha HIE a' toirt taic do 42 coimhearsnachdan cunntachail, le co-dhiù 40 dhiubh air am faicinn mar choimhearsnachdan croitearachd.
- 15 de na coimhearsnachdan cunntachail a th' aig HIE an-dràsta le feartan croitearachd nan cuid planaichean fàis: Ruma; Tìriodh; Colbhasa; Barraigh agus Bhatarsaigh; Coigach, An Ros Muileach agus Chaluim Chille; Gleann Dail agus Duirnish; Bun Iliidh agus an dùthaich; Diùranais agus An Leathad; Mealanais, Tunga agus Sgeiridh Gabhsann; A' Chomraich; Ratharsaidh; Sgobhairidh agus Loch Carrann.

PRÒGRAM TRÈANAIDH AIR SGILEAN CROITEARACHD (FIGEARAN BHO AITHISG BHLIADHNAIL SCF, CÈITEAN 2014)

- Tha HIE ag amas air taic a thoirt do 480 com-pàirtiche ann an Cùrsaichean Ìre Inntrigidh / Eadarraich agus 40 Neach-ionnsachaidh Sgilean Practaigeach ann an 2014-2017.
- 130 com-pàirtiche aig Ìre Inntrigidh ann am Bliadhna 1, nas àirde na an targaid de 120.

Ro Iuchar 2014:

- Bha 425 neach air Cùrsaichean Trèanaidh Sgilean Practaigeach a fhrithealadh.
- Bha 161 air com-pàirt a ghabhail ann an Cùrsaichean aig Ìre Inntrigidh / Eadarraich.
- Chaidh modul ùr ionnsachadh-e aig Ìre Inntrigidh a chur air bhonn an lùib Oilthigh Napier.

CEANGLAICHEAN CROITEARACHD

- 127 sgoil (110 Bun-sgoil is 17 Àrd-sgoil) a' gabhail com-pàirt, cho math ri 75 croitear, 107 saor-thoileach às na coimhearsnachdan, 105 gnothachas beag agus 49 neach-obrach NGO/LA/Buidhne.

TAIC COIMHEARSNACHD AIRSON PRÒISEACTAN LÙTH ATH-NUADHACHAIL A THA NAS MOTHA NAN ÀBHAIST AGUS A' TABHANN TEACHD-A-STEACH (CRESP)

- Tha HIE air £412,000 a chur ri pròiseactan lùth ath-nuadhachail, le £151,790 den seo air a chur ri sia pròiseactan le feartan còir-fearainn croitearachd.
  - Tha HIE air ionmhas a thabhann tro Mhaoin Seilbh Choimhearsnachdan Ath-nuadhachail (REIF) gu pròiseactan mòra air an stiùireadh le coimhearsnachdan croitearachd.
  - Gu ruige seo, tha seo air gabhail a-steach £1.54m de dh'ionmhas dìreach le taic gus cothrom fhaighinn air timcheall air £18.7m bho thobraichean margaidh air an aontachadh le Riaghaltas na h-Alba.
-

CO-OBACHADH STÈIDHTE AIR CRUINN-EÒLAS

San t-Sultain 2013, mhol HIE gum biodh tuilleadh co-obrachaidh san raon phoblaich airson cur ri beothalachd is tapachd ann an coimhearsnachdan croitearachd, ris an t-siostam croitearachd agus ri cothroman do chroitearan fa leth an cuid gnìomhan a leudachadh gus an fheum as motha fhaighinn à cothroman maoineachaidh agus taic eile.

Chaidh an co-obrachadh seo, a tha stèidhte gu cruinn-eòlach, a dhealbhadh airson togail air co-obrachadh a tha ga dhèanamh mar-thà air gnothaichean sònraichte, leithid rannsachadh, co-chomann, clubaichean sprèidh, margaidhean agus taighean-spadaidh beaga.

Bidh dùil gum bi na pròiseactan pileat, a bhios air an stèidheachadh tron gheamhradh 2014/15, a' fighe a-steach agus a' tarraing taic bho chom-pàirtichean san raon phoblaich gus buaidh nas motha a bhuileachadh le bhith ag obrachadh còmhla.

'S e tha san amhairc ach, ann an coimhearsnachd croitearachd a tha cunntachail agus a tha ag obair còmhla ri HIE gus plana fàis a dhealbhadh is a libhrigeadh, gun cuir Coimisean na Croitearachd taic ri seilbh croite agus obrachadh croite a tha feumail, stiùiridh is cuidichidh Slighe Gnothachais cothroman leasachaidh a thaobh gnothachais croite, bidh Caidreachas Croitearachd na h-Alba a' tabhann cothroman co-cheangailte ri sgilean is trèanaidh, agus bidh Riaghaltas na h-Alba (tro SGRIPD) a' tairgse taic ionadail do dhaoine fa leth tro thabhartasan – gach nì air a libhrigeadh gu cùramach ann an dòigh a tha co-fhillte is co-òrdanaichte. Am measg nam buidhnean eile a thathar an dùil a thèid an sàs sa ghnòthaich tha Dualchas Nàdair na h-Alba agus Clàran Alba.

Tha am modh-obrach seo, a tha co-obrachail is ioma-bhuidhneil, ag amas air leasachadh is tapachd nan coimhearsnachdan croitearachd a thoirt air adhart. Ma bhios na pròiseactan pileat soirbheachail, tha HIE an dùil gun lean an obair seo am measg nan com-pàirtichean gus co-òrdanachadh nas fharsainge a ghabhail os làimh ann an coimhearsnachdan croitearachd air feadh na roinne.

SGILEAN CROITEARACHD

Gheibh croitearan ùra no feadhainn a th' air a bhith nan croitearan roimhe buannachd bho phrògram farsaing de thrèanadh air a libhrigeadh le Caidreachas Croitearachd na h-Alba (SCF) le maoineachadh bho HIE agus an Sgeama Leasachadh Sgilean aig Riaghaltas na h-Alba.

Tha cùrsaichean air cuspairean cho eadar-dhealaichte ri bhalachan cloiche, feansaichean, sgrùdadh ùir, bearradh chaorach, tuathanas sprèidh, àrach chearcan, riaghladh fèidh, fàs mheasan agus tughadh rim faighinn air feadh na roinne.

TAIC DON T-SÈINE SOLAIR

Tha HIE air maoineachadh a thoirt don Lionradh Meanbh-reic Choimhearsnachd, a-nis na phàirt den Plunkett Foundation, a tha a' toirt taic do choimhearsnachdan dùthchail gus co-chomann is iomairtean coimhearsnachd a stèidheachadh, iomairtean bidh nam measg.

Ann an 2013, chuir am Plunkett Foundation air dòigh bùithtean-obrach soirbheachail anns na h-Eileanan an Iar, san Eilean Sgitheanach agus ann an Sealtainn, a' toirt còmhla daoine a tha a' fàs biadh gu h-ionadail agus bùithtean coimhearsnachd, leis an amas gun tigeadh àrdachadh air na bha de bhiadh ionadail ga reic ann am bùithtean na sgìre.

Co-labhairt Taigheadas na Coimhearsnachd

CRUTHACHADH CROITE

Tron obair an lùib choimhearsnachdan cunntachail, anns na bliadhnaichean mu dheireadh tha HIE air cuideachadh le bhith a' cruthachadh grunn chroitean ùra air eilean Ruma. Tha grunn choimhearsnachdan eile cuideachd ag aithneachadh gun urrainn do chruthachadh de chroitean ùra a bhith feumail a thaobh a bhith a' cumail agus ag àrdachadh àireamhan-sluaigh.

Tha HIE cuideachd air obrachadh còmhla ri com-pàirtichean gus feallsanachd làidir a stèidheachadh airson cruthachadh de chroitean coillteach ùr-ghnàthaichte. Mar thoradh air a seo, chaidh croitean coillteach ùra an stèidheachadh gu soirbheachail ann am Muile, agus tha an Comann Choillteach Choimhearsnachd a' toirt taic do choimhearsnachdan gus tuilleadh a chruthachadh timcheall air Coille Chill Fhionain, Caol an t-Snàimh, Gleann Da-Ruail, Ratharsair agus Loch Carrann.

COSNADH MAOIN COIMHEARSNACHD

Tha eachdraidh fhada aig HIE a thaobh a bhith a' tasgadh ann an cosnadh maoin coimhearsnachd agus e na phrìomh thobar airson comhairle is taic a thoirt do choimhearsnachdan croitearachd a tha a beachdachadh air seilbh fearainn.

Tha HIE cuideachd ag obrachadh ann an com-pàirteachas le BIG Lottery Fund air feadh na h-Alba gus Ionmhas Fearainn na h-Alba a libhrigeadh, a tha a' cruthachadh chothroman air leth airson fàs a thoirt air coimhearsnachdan croitearachd is eile tro bhith a' gabhail seilbh is a' riaghladh an s-mhaoin fhèin.

Le tabhartasan eadar £10,000 agus £750,000, agus luach iomlan de £9m thairis air ceithir bliadhna, tha a' mhaoin an-dràsta fosgailte airson iartasan gu 30 Samhain 2015.

Tha an t-iartas a th' ann airson seilbh coimhearsnachd air fearann ri fhaicinn gu follaiseach ann an Innse Gall, mar a tha an liostadh gu h-ìosal a' sealltainn dhuinn.

Cho math ri bhith a' sealltainn an ìre aig a bheil cùisean an-dràsta, tha an clàr a' sealltainn an dùil a th' ann gun gabhadh 100,000 acair-fearainn eile fhaighinn le coimhearsnachdan, a' cur taic ri sluagh de chòrr is 4,000 neach. Air feadh Innse Gall, tha na sgìrean is na coimhearsnachdan a tha an lùib seo gu mòr fo chòir- fearainn croite.

TAIC BHO HIE/SLF SEALBHACHADH FEARANN

Urras Oighreachd Ghabhsainn	56,000 acres
Urras Bhaltos	1,705 acres
Urras Ceann a Tuath na Hearadh	63,523 acres
Urras Eilean Scalpaigh	1,735 acres
Urras Taobh Siar na Hearadh	16,254 acres
Stòras uibhist	93,000 acres
Urras na Pàirc (maoin-airgid air aontachadh)	26,774 acres

Suime uile 258,991 acres

COIMHEARSNACHDAN A' SMAOINEACHADH AIR SEALBHACHADH TALAMH

Urras Bàighean na Hearadh	31,998 acres
Urras Sgìre Oighreachd Bharabhais	34,600 acres
Urras Leasachadh Choimhearsnachd Bhearnaraigh	5,397 acres
Urras Barraigh is Bhatersaigh	16,890 acres
Urras oighreachd Chàrlabhaigh	11,454 acres

Suime uile 100,339 acres

CEANGLAICHEAN CROITEARACHD

'S e pròiseact foghlaim ùr-ghnàthaichte a th' ann an Ceanglaichean Croitearachd, a bheir an cothrom do dhaoine òga, aois 3-18 agus a' còmhnaidh ann an coimhearsnachdan dùthchail air feadh na Gàidhealtachd 's nan Eilean, ionnsachadh mu chroitearachd an latha an-dè, an-diugh is a-màireach.

Tha na prionnsapalan croitearachd traidiseanta, a bhith a' tabhann biadh, fasgadh, aodach, lùth is cur-seachad, gu mòr a' ceangal a-steach ri iarrtasan na 21mh linn airson seasmhachd agus a' tairgse cothrom air leth airson ionnsachadh air an t-sitig agus foghlam stèidhte ann an àite. Tha a' phròiseact £325,000 seo air a libhrigeadh le Comann na h-Ùireach an Alba agus air a mhaoineachadh le HIE, Riaghaltas na h-Alba, Bòrd na Gàidhlig, Maoin-Dualchais a' Chrannchuir agus urrasan priobhaideach beag eile.

Tha Ceanglaichean Croitearachd an-dràsta ag obrachadh còmhla ri 127 sgoiltean, a' bualadh air a h-uile sgìre den roinn. Tha a' phròiseact cuideachd a' tàladh thabhartasan 'in-kind', luach £150,000, bho chroitearan, thuathanaich, shaor-thoilich, luchd-

gnothachais agus luchd-obrach poblach is treas-roinn. Tha a' phròiseact gu dlùth a' fighe a-steach ris a' Churraicealam airson Sàr-mhathais agus a' cruthachadh ceangal nàdarra ri dòigh-beatha sheasmhach agus obrachadh ann an àiteachan far a bheil luach ga chur air daoine agus an àrainneachd. Tha e cuideachd a' tabhann cothroman luachmhor do luchd-teagaisg a thaobh leasachadh proifeiseanta.

A' TOGAIL CHOMASAN

Tha ceannas làidir agus sgilean riaghlaidh deatamach taobh a-staigh nan coimhearsnachdan cunntachail aig HIE gus sparradh a chumail suas agus airson dèanamh cinnteach gun tèid comasan a chaidh aithneachadh ann am planaichean fàis am buileachadh, an dà chuid an-dràsta agus san àm ri teachd.

Tha HIE cuideachd a' tabhann cothrom air raon de phrògraman co-cheangailte ri togail chomasan cho math ri cothroman airson ceannardan miannach, a tha an sàs ann agus a' cur ri ar gnothachasan cunntachail, iomairtean sòisealta agus coimhearsnachdan.

TAIGHEADAS RUIGSINNEACH

Chaidh coimisean a thoirt don Urras Thaigheadas Coimhearsnachdan Bheaga na Gàidhealtachd airson leasachadh air foillseachadh a tha toirt cuideam air cothroman taigheadas ruigsinneach air fearann croit. Minichidh seo a' phròiseas agus seallaidh e grunn eisimpleirean nuair dheidhinn leasachaidhean taigheadas soirbheachail air an stiùir le na coimhearsnachdan.

"Chan eil gach iuchair san tìr an crochadh ri aon chrìos."

TAIC DO CHROITEARACHD

Tha farsaingeachd taic ga thoirt do chroitearan, choimhearsnachdan croitearachd agus don t-siostam croitearachd tro raon farsaing de bhuidhnean poblach is treas-roinneil. Tha iad seo, còmhla, a' libhrigeadh phrògraman maoineachaidh riaghailt, reachdail is a rèir toil, cho math ri riochdachadh lòdach agus seirbheisean bhuill fa leth is bhuidhnean. Tha an clàr gu h-ìosal a' riochdachadh nam prìomh bhuidhnean agus fòcas an cuid taic.

<p>BÒRD NA GÀIDHLIG</p> <p>Ag àrach na Gàidhlig</p>	<p>CAIDREACHAS CROITEARACHD NA H-ALBA</p> <p>A' riochdachadh ghnòthaichean chroitearan</p>	<p>CLÀRAN ALBA</p> <ul style="list-style-type: none"> - clàradh chroitean - clàradh de fhearann fheurach - clàradh de fhearann runrig
<p>COMANN CHOILLTEACH CHOIMHEARSNACHD</p> <p>Taic airson leasachadh choillteach is cruthachadh chroitean choillteach</p>	<p>PLUNKETT FOUNDATION</p> <p>Taic do bhùithnean dùthchail</p>	
<p>FEARANN IS OIGHREACHDAN ALBA</p> <p>A' riochdachadh ghnòthaichean uachdarainn croite</p>	<p>AONADH NÀISEANTA NAN TUATHANACH ALBA</p> <p>A' riochdachadh ghnòthaichean chroitearan is thuathanaich</p>	<p>DUALCHAS NÀDAIR NA H-ALBA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Measadh air tabhartasan 'glèidhteachais' (tro SRDP) - Rannsachadh
<p>COIMISEAN NA COILLTEARACHD ALBA</p> <p>A' moladh is a' libhrigeadh phoileasaidh coilltearachd</p>	<p>CROITEARACHD CHOIMHEARSNACHDAN CROITEARACHD</p>	
<p>COMANN NA H-ÙIREACH AN ALBA</p> <p>A' libhrigeadh 'Ceanglaichean Croitearachd'</p>		
<p>RIAGHALTAS NA H-ALBA</p> <p>Poileasaidh Coitcheann an Àiteachais (CAP) – agus Leasachadh Dùthchail (SRDP)</p> <p>Pàighidhean Dìreach – Colbh 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pàighidhean Bunasach - Tuathanaich Òga (àrdachaidhean) - Cùl-stòr Nàiseanta - Taic Co-cheangailte Saor-thoileach <p>SRDP – Colbh 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sgeama Taic do Sgìrean Fho-leasaichte - Sgeama Taic Chroitearachd - Taic do Luchd-tòiseachaidh - Sgeama Tabhartais Coilltearachd - Sgeama Aimsir Àrainneachd Àiteachais - Taic do Ghnìomh Cho-chomainn - Pasgan Martfhèoil – ginteachd - Seirbheis Comhairleachaidh is Taic a Bharrachd 	<p>COIMISEAN NA CROITEARACHD (CC)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dìon air So-mhaoin Croitearachd - A' meudachadh seilbh is cleachdadh tograch - Aontachadh de leasachadh - Dì-chroitearachd is riaghalteachadh - Clàradh de Chroitearan - A' toirt taic do Chlàradh Croitearachd - Stiùir a thaobh aithris staid croitearachd - A' toirt buaidh air leasachadh poileasaidh 	<p>IOMAIRT NA GÀIDHEALTACHD 'S NAN EILEAN (HIE)</p> <p>Ag amalachadh:</p> <div data-bbox="1054 1525 1458 1771" style="border: 2px solid #003366; padding: 10px; text-align: center;"> <p>LEASACHADH CHOIMHEARSNACHDAN CROITEARACHD</p> <p>LEASACHADH AIR A STIÙIREADH LEIS A' CHOIMHEARSNACHD IOMLAN</p> </div> <ul style="list-style-type: none"> - Taic do choimhearsnachdan tro CAM - An ath ghinealach de chroitearan - Togail sgìlean is chomasan - Co-obrachadh le CC - A' toirt buaidh air leasachadh poileasaidh

FIOSRACHADH

Tha mòran de na prìomh bhuidhnean is sheirbheisean a tha a' toirt taic do chroitearan agus do choimhearsnachdan croitearachd anns an liosta gu h-ìosal:

SLIGHE GNOTHACHAIS

Tha Slighe Gnothachais air a libhrigeadh tro dh'ùghdarrasan ionadail agus a' tabhann comhairle is stiùireadh do chompanaidhean beaga is ùra air feadh na h-Alba.

Lion: www.bgateway.com
Post-d: info@bgateway.com
Fòn: 0845 609 6611

BÒRD NA GÀIDHLIG

Tha Bòrd na Gàidhlig ag obrachadh gus a' Ghàidhlig a chur air adhart, agus a' stri còmhla ri Riaghaltas na h-Alba, muinntir na h-Alba agus na buidhnean Gàidhlig gus inbhe a' chànain a thogail air feadh na dùthcha.

Lion: www.gaidhlig.org.uk
Post-d: oifis@gaidhlig.org.uk
Fòn: 01463 225 454

FEARANN COIMHEARSNACHD NA H-ALBA

Tha Fearann Coimhearsnachd na h-Alba ag obrachadh gus gluasad uachdranas choimhearsnachdan na h-Alba a riochdachadh ann an diofar shuidheachaidhean de ghnìomhan co-cheangailte.

Lion: www.communitylandscotland.org.uk
Post-d: info@communitylandscotland.org.uk
Fòn: 01859 502063

COMANN CHOILLTEACH CHOIMHEARSNACHD

Am measg nithean eile, tha iad a' tabhann comhairle air stèidheachadh is riaghladh choillteach, ciùird/stuthan choillteach agus an cruthachadh de chroitean choillteach.

Lion: www.communitywoods.org
Post-d: admin@communitywoods.org
Fòn: 01309 674004

COIMISEAN NA CROITEARACHD

Tha Coimisean na Croitearachd a' riaghladh croitearachd agus a' cur air adhart seilbh chroitean, cleachdadh fearainn, agus stiùireadh co-roinnte le croitearan mar dhòigh air coimhearsnachdan dùthachail a chumail beò agus a mheudachadh.

Lion: www.crofting.scotland.gov.uk
Post-d: info@crofting.scotland.gov.uk
Fòn: 01463 663439

IOMAIRT NA GÀIDHEALTACHD 'S NAN EILEAN

Tha dreuchd shònraichte aig Iomairt na Gàidhealtachd 's nan Eilean (HIE) a tha a' toirt gu chèile leasachadh eaconamach is coimhearsnachd air feadh còrr is leth de dh'Alba. Leughaidh barrachd mu ar gnìomhan Neartachadh Choimhearsnachdan, a' gabhail a-steach *Ar Plana Gàidhlig* agus ar poileasaidh *Àrd-amasach airson Cultar* air an làrach-lìn againn. Tha pròiseactan a th' air an stiùireadh le coimhearsnachdan a tha a' toirt buannachd do choimhearsnachdan croitearachd air an libhrigeadh tro ar n-ochd sgiobaidhean sgìreil, stèidhte air feadh na roinne. Faic an earrann air Fiosrachadh Roinneil air an làrach-lìn airson fiosrachadh ionadail.

Lion: www.hie.co.uk
Post-d: info@hient.co.uk
Fòn: 01463 234171

JUST ENTERPRISE

Le taic bho Riaghaltas na h-Alba, 's e th' ann an Just Enterprise ach prògram cunbhalach air a dhealbhadh gus cuideachadh a thoirt do dh'iomairtean sòisealta agus do luchd-tionnsgalach gus an amasan marsantachd a bhuileachadh.

Lion: www.justenterprise.org
Post-d: support@justenterprise.org
Fòn: 0141 425 2939

NFU ALBA (AONADH NÀISEANTA NAN TUATHANACH)

'S e NFU Alba a' bhuidheann àiteachais as motha san dùthaich, a' riochdachadh 9,000 tuathanach, croitear, neach-àiteachais agus luchd-taic eile.

Lion: www.nfus.org.uk
Post-d: webmaster@nfus.org.uk
Fòn: 0131 472 4000

PLUNKETT FOUNDATION

Tha Plunkett Foundation Alba a' brosnachadh bharrachd choimhearsnachdan gus beachdachadh air seilbh fearainn agus gus dèiligeadh ri raon farsaing de cheistean. Tha iad a' cur air bhonn chothroman lionraidheachd a tha a' brosnachadh am barrachd ionnsachaidh agus co-roinn de na dòighean-obrach as soirbheachail.

Lion: www.plunkett.co.uk
Post-d: kirsty.maccoll@plunkett.co.uk
Fòn: 0845 217 8978

CLÀRAN ALBA

A' clàradh chroitean (fa leth agus còmhla) cho math ri feurach sprèidh.

Lion: www.ros.gov.uk/croftingregister
Post-d: CroftEnquiries@ros.gov.uk
Fòn: 0141 306 1510

CAIDREACHAS CROITEARACHD NA H-ALBA

'S e buidheann a th' air a' stiùireadh le buill a th' ann an Caidreachas Croitearachd na h-Alba, a tha ag amas air inbhe croitearachd a thogail, cho math ri bhith a' dìon chòraichean, bhith-beò agus chultar nan croitearan agus an cuid coimhearsnachdan.

Lion: www.crofting.org
Post-d: hq@crofting.org
Fòn: 01599 530005

RIAGHALTAS NA H-ALBA

Tha Riaghaltas na h-Alba ag amas air taic a thoirt do roinn àiteachais is dùthchail a tha beòthail air feadh na dùthcha.

Lion: www.scotland.gov.uk/Topics/farmingrural/Rural
Post-d: ceu@scotland.gsi.gov.uk
Fòn: 0131 556 8400

IONMHAS FEARAINN NA H-ALBA

Tha Ionmhas Fearainn na h-Alba a' toirt taic do choimhearsnachdan dùthchail gus a bhith nas tapaidh agus nas seasmhach tro sheilbh is riaghladh an fhearainn agus mhaoin-fearainn. Tha e air a mhaoineachadh le Riaghaltas na h-Alba agus air a libhrigeadh ann an com-pàirteachas le Big Lottery Fund agus Iomairt na Gàidhealtachd 's nan Eilean.

Lion: www.biglotteryfund.org.uk/prog_scottish_land_fund
Post-d: enquiries.scotland@biglotteryfund.org.uk
Fòn: 0845 410 2030

DUALCHAS NÀDAIR NA H-ALBA

A' cur air adhart cùram airson dualchas nàdair, fiadh-bheatha, àrainn, creagan is dreach-tìre na h-Alba, agus tha croitearachd a' cur gu sònraichte is gu cumhachdach ris a seo.

Lion: www.snh.org.uk
Post-d: enquiries@snh.gov.uk
Fòn: 01463 72500